

Van vliegtuig naar de trein

Zomerchecklist

De stappen in de checklist vanaf de volgende pagina helpen je om internationale reizen per trein in jouw organisatie mogelijk te maken. Laat je inspireren door de tips en praktische voorbeelden van andere bedrijven. Geef de internationale trein ook binnen jouw organisatie vleugels!

Veel bedrijven zijn hard bezig om de CO₂-uitstoot op zakelijke mobiliteit te reduceren.

Een groot deel van die CO₂-uitstoot wordt in bepaalde bedrijven veroorzaakt door zakelijk vliegen.

Omdat de technologie en innovatie om vliegen schoner te maken nog veel tijd kost, zijn veel organisaties aan het onderzoeken hoe internationaal reizen minder, anders en schoner kan.

Voor het reizen binnen Europa is de trein vaak een goed reisalternatief. Reizen met de trein is duurzamer en het concurreert met het vliegtuig wat reistijd, comfort en prijs betreft. De trein heeft daarnaast het voordeel van een snelle incheck, wifi aan boord, bewegingsruimte, de mogelijkheid om reistijd te benutten als werktijd. Zowel vertrek als aankomst zijn in het centrum van steden.

Bekijk de zomerchecklist vanaf de volgende pagina

Stap 1

Succesvol treinbeleid ontwikkel je samen

Veel bedrijven binnen de Coalitie Anders Reizen laten zien dat het mogelijk is om korte afstandsvluchten te vervangen door het reizen per trein. Het wijzigen van beleid en gedrag gaat niet zonder slag of stoot. De keuze voor de trein kan bij het opstellen van een goed en doordacht mobiliteitsbeleid als nieuwe standaard worden gezet. Zo kun je beleid maken op basis van reistijd, afstand of een combinatie van beiden.

Checklist

- Zorg dat je reisbeleid in lijn is met het doel, de purpose van je organisatie. Zo maak je de gemaakte keuzes begrijpelijk en uitlegbaar voor je medewerkers.
- Bepaal de norm in je beleid: een effectieve vorm is door het omkeren van de gewoonte. Het reizen per trein is de standaard, tenzij. Door het omdraaien van de logica wordt vliegen de uitzondering in plaats van de standaard.
- Kies eenvoudige criteria: wanneer reis je met de trein en wanneer het vliegtuig. Dat kan op basis van:
 - Reisafstand, bijvoorbeeld tot 700 km (van standplaats) is de trein de standaard;
 - Bestemmingen, naar Londen, Parijs, Frankfurt en Berlijn reizen we met de trein. Later kan er makkelijk een nieuwe bestemming aan worden toegevoegd.
 - Combinatie van reisafstand met reistijd: tot 700 km met de trein, mits de (trein)reis niet langer duurt dan 7 uur of 1,5x langer dan de vliegtijd is van deur tot deur.
- Bepaal hoe je omgaat met uitzonderingen en wie de uitzondering beoordeelt. Zo komen bijvoorbeeld bij CGI Nederland alle verzoeken om te mogen vliegen bij de directie langs. Daardoor denk je nog bewuster na over je keuze.
- Geef uitleg en maak een Q&A. Geef daarin ook duidelijke omschrijvingen van wat je verstaat onder de reistijd. Met heldere uitleg en duidelijke definities creëer je meer draagvlak voor het beleid.
- Om het beleid uitvoerbaar te maken is het belangrijk om HR, de ondernemingsraad en facility mede de uitgangspunten van beleid te laten bepalen.
- Bevraag en betrek de medewerkers die veel reizen om te reflecteren op het beleid en vaststellen van uitzonderingssituaties en uitgangspunten.
- Voorzie afdelingen en directie van een dashboard met daarin de CO₂ rapportage en uitzonderingen.

Casus 1

Het eerlijke verhaal van ABN AMRO

In 2018 nam ABN AMRO het besluit om het aantal vluchten met 50% te reduceren in 2025. Het 'train over plane' reisbeleid werd opgesteld. Dit betekent dat alle reizen tot 700 km binnen Europa zoveel mogelijk met de trein worden afgelegd. Deze ambitie werd opgenomen in de strategie en werd vertaald naar beleid. Dit heeft onder andere geleid tot aanpassing van het boekingssysteem. Hoewel de plannen en ambities goed waren uitgerold, bleek dit nog niet de garantie te zijn voor succes. Om de plannen om te zetten in daadwerkelijk gedrag was meer nodig.

Zo heeft ABN AMRO tools ontwikkeld voor het management en de reizigers, zoals een beslisboom, online dashboard en boekingssysteem. Daarnaast bleek voorbeeldgedrag managers en een ISO-certificering de belangrijkste succesfactoren. 70% van alle reizen naar Londen gaan nu per trein. Dit lukte ondanks de beperkte beschikbaarheid van stoelen en stakingen van het spoorwegpersoneel in de afgelopen jaren. Het advies? Creëer een gevoel van urgentie (2030 en 2050 zijn dichterbij dan we denken) en draagvlak. Zorg voor een transparant beleid en communiceer daarbij niet alleen wat je doet, maar ook waarom je dat doet. Zoek tenslotte naast interne samenwerkingen ook de samenwerking op met externe partijen zoals Anders Reizen, klanten en samenwerkingspartners.

Lisette Koning

ABN AMRO

Stap 2

Haal duurzame doelen samen met je reisagent

Goede afspraken met de reisagent, afgestemd op het gewenste reisbeleid, zorgt voor een goede wisselwerking tussen beleid en praktijk. Combineer dat met de juiste tooling, en beleid wordt tastbaar voor de medewerker. Steeds meer zakelijke reisagenten zijn gewend om met CO₂-besparende maatregelen te werken. Door gebruik te maken van hun ervaring en expertise, wordt de implementatie van duurzaam reisbeleid eenvoudig.

Checklist

- ☐ Pas de reis boekingstool zo aan dat het naadloos aansluit bij je beleid.
- ☐ Richt een accordering flow in voor aangevraagde uitzonderingen. Zo voorkom je vrijblijvendheid.
- ☐ Maak afspraken met je reisagent om alleen de trein aan te bieden op routes waar de trein een goed alternatief is. Zet de treinmogelijkheden altijd boven aan de zoekresultaten en voeg daarbij de te besparen CO₂-emissie. Je reisagent kan ook op specifieke trajecten een extra check doen om te zien of de trein een beter alternatief is.
- ☐ Initieer het gesprek met je reisagent over het feit dat travelagents een hogere fee ontvangen van vliegmaatschappijen dan van treinaanbieders. Hoe zorg je ervoor dat die prikkel niet leidt tot het aanprijzen van het vliegtuig boven de trein? Hoe help je elkaar?
- ☐ Vraag je reisagent om de daadwerkelijke CO₂-uitstoot van een vlucht te tonen in plaats van gemiddelden.
- ☐ Voorzie afdelingen en directie van een dashboard naar de voortgang van het beleid waarin ook het effect van de bespaarde CO₂ inzichtelijk wordt.
- ☐ Stel criteria in, of scherp deze aan voor het businessclass vliegen en toon die in de boekingstool.

Casus 2

Een case voor net zero

Hoewel Deloitte wereldwijd zich al ten doel had gesteld om in 2030 klimaatneutraal te zijn op het gebied van huisvesting en mobiliteit, had Deloitte Nederland zich voorgenomen dit doel te vervroegen naar 2025. En ze zijn goed op weg: zo wordt er naar Londen al 80% minder gevlogen en vijf keer meer gereisd met de trein in vergelijking met 2019.

Hoe pakt Deloitte dit aan? Voor iedere interne en zakelijke reis worden de volgende vragen gesteld:

1. Is de reis noodzakelijk of kan deze ook online/hybride?
2. Indien reizen noodzakelijk is, is reizen per trein dan mogelijk?

Indien een reis noodzakelijk is en niet per trein kan worden afgelegd, zijn er richtlijnen opgesteld voor reisklassen voor verschillende situaties (zoals intercontinentale of nachtvluchten). Ook binnen Deloitte wordt het belang van het uitdragen van beleid door sleutelfiguren onderkend. Zo koos bijvoorbeeld een groot deel van de partners van Deloitte Nederland ervoor om per trein te reizen naar een internationale partnermeeting in Italië.

Naast reisbeleid gericht op de medewerker, maakt Deloitte in toenemende mate ook afspraken met klanten om een duurzame levering van diensten te realiseren. Zo is er onder meer een gids opgesteld om op duurzame wijze evenementen te organiseren, een emissiecalculator die de reisgerelateerde emissies voorspelt gekoppeld aan een specifiek klantproject, en wordt er gewerkt aan een duurzame leveringsclausule in contracten om de dialoog rondom deze vraagstukken met de klant aan te gaan.

Mark van Rijn
Deloitte.

Stap 3

Van beleid naar actie: gedragsverandering bij medewerkers

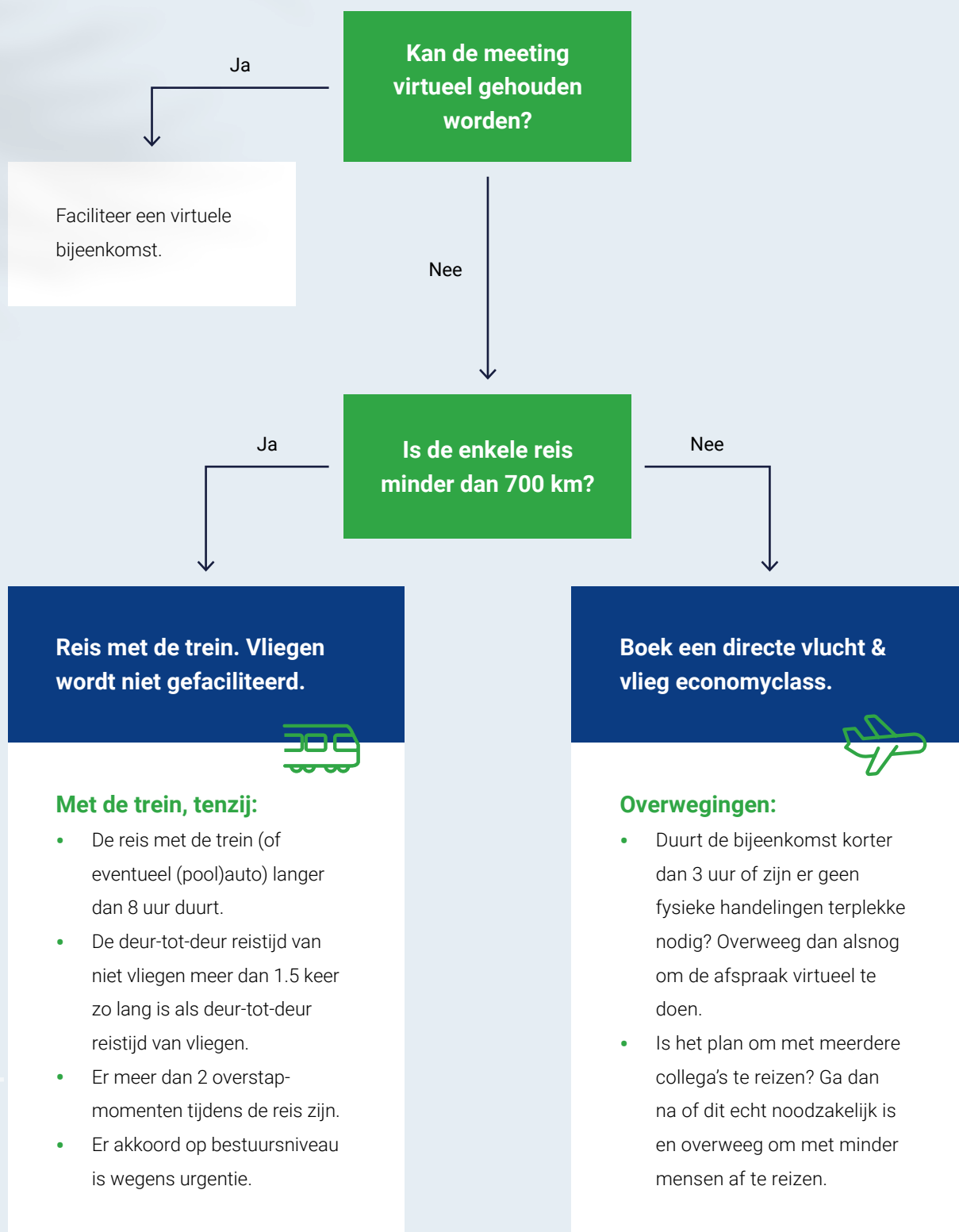
Gedragsverandering kent vier fasen: (1) mensen te informeren en (2) bewustwording te creëren, (3) duurzame keuzes mogelijk te maken, en tot slot te (4) sturen op gedrag. Gerichte stimuleringsmaatregelen op deze gebieden stimuleren je medewerkers het duurzaam reisgedrag zich gemakkelijk eigen te maken. Zo zet je de eerste stappen.

Checklist

- Communiceer over het beleid richting medewerkers. Doe dat eerlijk en transparant: het reizen met de trein zal nog niet op alle vlakken ideaal zijn. Vliegen zal als meer comfortabel worden gezien. Maar de wens is om te verduurzamen. Er is dus een reden waarom de organisatie dit wil, die aansluit bij de purpose van de organisatie.
- Maak de keuze voor de trein aantrekkelijker door een beloning te bieden voor behaalde CO₂-emissiereductie. Dat kan op persoons- of teamniveau.
- Creëer ambassadeurs. Zorg ervoor dat een groep medewerkers in alle lagen van je organisaties ambassadeur te worden door actief te communiceren over hun reiskeuzes en afwegingen daarin.
- Maak de eerste klas de standaard voor treinreizen en economy class de standaard voor vliegreizen.
- Geef het goede voorbeeld. Zorg ervoor dat sleutelfiguren binnen de organisatie laten zien dat het anders kan, waaronder de directie zelf. Dit kan leiden tot een krachtige perspectiefverandering bij driekwart van de mensen die zo'n rolmodel kent (KiM, 2020).
- Geef medewerkers extra reistijd, zodat de keuze voor de trein niet langer als weggegooide tijd wordt gezien.
- Neem perverse prikkels weg. Het toestaan van het gebruik van frequent flyer miles zet aan tot meer vliegen. De Rijksoverheid heeft er voor gekozen om de frequent flyer miles voor persoonlijk gebruik te verbieden.

Gebruik de beslisboom en reis met een reden

* Maak binnen de organisatie afspraken met hoeveel medewerkers zakelijke afspraken in het buitenland bezocht mogen worden.

Bekijk de oproep

Een oproep voor meer internationale treinen

Uit onderzoek van CE Delft blijkt dat het gebruik van de trein voor afstanden tot 700 kilometer voor 8% reductie van de totale CO₂-uitstoot als gevolg van zakelijke vliegreizen van Nederlandse werkgevers kan zorgen. Om het aantal zakelijke treinreizen te kunnen laten groeien, zijn er een aantal belangrijke systeemaanpassingen nodig om de trein als aantrekkelijker en volwaardig alternatief voor het vliegtuig te maken. Teveel belemmeringen zitten de steeds groter wordende groep zakelijke reiziger nog in de weg. En daar moet verandering in komen.

Op de afstanden tot 400 km (zoals Londen en Frankfurt) is de trein qua reistijd vaak al een gelijkwaardig alternatief voor het vliegtuig. Om daarnaast te kunnen concurreren met de hoge frequentie vluchten, is een hogere frequentie van treinen, met name aan de randen van de dag, van belang om de trein als aantrekkelijker alternatief te maken.

Op afstanden tussen de 400-700 km hebben treinreizen vaak één of meer overstappen. Vaak moet dan ook gebruik worden gemaakt van meerdere vervoerders. Dat zorgt voor langere reistijd en dat reizigersrechten, zoals aankomstgarantie en compensatie bij gemiste overstap, moeilijk te realiseren zijn. Bovendien maakt dit het boekingsproces vaak ingewikkeld en tijdrovend. Op deze reistrajecten is het dus vooral belangrijk om snellere, rechtstreekse verbindingen en aankomstgarantie aan te bieden.

Voor alle afstanden tot 700 km geldt dat de zekerheid van voldoende stoelen, en de comfort en betrouwbaarheid van het treinaanbod belangrijke voorwaarden zijn om de trein een aantrekkelijk alternatief te maken. De hoge frequentie van lijnvluchten maakt dat er altijd vluchten te boeken zijn die goed aansluiten op vergadertijden, zodat (extra) overnachtingen niet nodig zijn. Wanneer het aanbod en het gemak van de internationale trein verbeteren, is de potentie voor verdere groei enorm. Vervoerders en politiek zijn aan zet.

Omdat we zien dat de behoefte er is, pleiten Natuur & Milieu en Anders Reizen in Europees en Nederlands verband voor verdere opschaling van het aanbod. En gelukkig is er beweging. Steeds meer vervoersbedrijven geven aan dat ze internationale verbindingen willen exploiteren. Ook nieuwkomers als Flixtrain en European Sleeper lukt het om een plekje op het drukke spoor te bemachtigen, terwijl Eurostar vergevorderde plannen heeft om vanaf 2025 een extra trein op het traject Amsterdam-Londen in te zetten.

Maak kennis met Anders Reizen

Enthousiast geworden over deze checklist en duurzaam reizen? Maak dan kennis met Coalitie Anders Reizen. In dit bedrijvennetwerk worden de beste praktijkvoorbeelden gedeeld. We organiseren kennissessies, rondetafels en evenementen. En regelmatig publiceren we nieuwe cases en onderzoeken.

Bel of mail ons voor een kennismakingsgesprek!

Tamara Boonstra

tamara.boonstra@andersreizen.nu

06 474 045 14

Hugo Houppermans

hugo.houppermans@andersreizen.nu

06 557 447 71